

Úvod do senzomotorické integrace – nácvikový kurz

Senzomotorická integrace

Senzomotorická integrace (SMI) je jedním ze základních stavebních kamenů naší existence. Podmínkou jakékoliv lidské exprese je schopnost přijímat zevní signály pomocí smyslového vnímání a současně i schopnost tyto signály dekodovat a zpracovat v CNS s následným kódováním do vhodné odezvy. Schopnost dekodovat je dána definovanými centry CNS, ale je podmíněna kvalitou zpracovávaného signálu. Kvalita signálu je určena schopností jedince zachytit, udržet a filtrovat dané signály z našeho okolí. SMI je fyziologický proces, který právě umožňuje jedinci v potřebné kvalitě zachytit, udržet a filtrovat signály přicházející z jeho okolí. Bez funkční SMI nepřichází do CNS kvalitní filtrovaný signál k dalšímu zpracování a tím je výrazně negativně ovlivněna schopnost na úrovni kognice a exprese. Každá exprese člověka je vždy zprostředkována motorickými funkcemi, kvalita motoriky je podmíněna díky zpětnovazebným působením našich smyslů (tzv. senzomotorika). Postižení senzomotorické integrace je vždy přítomno u těžších forem vývojových poruch řeči, PAS, vybraných forem poruch učení, poruch koncentrace a smyslově desintegračních poruch

Použitím rehabilitační techniky SMI dochází k zásadním kvalitativním změnám stavu postižených dětí. Zlepšuje se orientace v prostoru a čase, spontánně dochází ke stimulaci schopnosti projevu na úrovni řeči (nebo přijetí řeči jako základního komunikačního kanálu tam, kde nebyl tento projev přítomen vůbec), zlepšuje se schopnost koncentrace, hrubě motorických i jemně motorických funkcí. U skupiny dětí, které nejsou schopny, díky svému stavu, pracovat s běžnými speciálně-pedagogickými nebo logopedickými postupy, dochází často ke kvalitativním posunům ve vnímání a koncentraci, které tuto práci umožní. SMI je vhodná jako úvodní intervence u těchto těžších poruch.

Cíl kurzu

Cílem kurzu je získání základní praktické dovednosti frekventantů k použití senzomotorické integrace (SMI) v rámci intervencí především u dětí s vývojovými poruchami řeči, PAS a poruchami učení. Kurz je koncipován jako úvod do problematiky. Účastník by měl být, po jeho absolvování, schopen prakticky použít cvičení/rehabilitační postupy SMI jako úvodní intervenci umožňující následně efektivněji použít běžné edukační a reedukační postupy. Součástí kurzu je též výuka jednotlivých konceptů multidisciplinarity se sebezkušenostním prožitkovým workshopem na téma „dialogy sítí“.

Členění kurzu

Kurz je rozdělen do tří částí/bloků. Blok 1 je dělen do dvou dnů (blok1/A a blok1/B). Zbýlé dva bloky mají formu jednodenních setkání. Všechna setkání (jednotlivé bloky) mají vzájemný rozestup vždy 6-8 týdnů. Rozestup je nutný z důvodu možnosti a nutnosti včlenění vyučovaných technik SMI do praxe jednotlivých frekventantů. Jednotlivé techniky jsou vyučovány po sobě tak, aby odpovídaly posloupnostem, které jsou používány v běžné praxi SMI. Součástí bloku 2 a bloku 3 jsou rozbory zkušeností z použití technik v praxi jednotlivých účastníků kurzu. Tyto rozbory jsou vedeny formou balintovské skupiny.

Časová dotace

Přednášky jsou členěny na jednotlivé vyučovací hodiny s dotací 45min na 1 hodinu výuky. Celková hodinová dotace: 28 výukových hodin

Program kurzu

Blok 1/ den A: 7 hodin

1. Lidské smysly z pohledu konceptu SMI (přehledná fyziologie jednotlivých lidských smyslů: vestibulární aparát, propiocepce, sluch, zrak, hmat, chuť, čich) - (teorie, Dr. Kučera)
2. Lidské smysly z pohledu konceptu SMI (přehledná fyziologie jednotlivých lidských smyslů: vestibulární aparát, propiocepce, sluch, zrak, hmat, chuť, čich) - (teorie, Dr. Kučera)
3. Senzomotorika (teorie, praktické experimenty účastníků, Dr. Kučera)
4. Fyziologie zpracování zevních smyslových podnětů (teorie, Dr. Kučera)
5. Primární a posturální reflexy v rehabilitaci dětí s poruchami komunikace a učení (teorie, Dr. Kučera)
6. Senzomotorická integrace, základní rehabilitační koncept (teorie, Dr. Kučera)
7. Stimulace vestibulárního aparátu I. (praktický nácvik, Dr. Kučera)
 - balanční kameny, balanční desky v navození posturálních reflexů
 - balanční desky a nácvik zachycení, udržení a filtrace zrakového signálu pomocí reflexu „ruka-oko“

Blok1/ den B: 7 hodin

8. Opakování - stimulace vestibulárního aparátu I. (praktický nácvik, Dr. Kučera)
 - balanční kameny, balanční desky v navození posturálních reflexů
 - balanční desky a nácvik zachycení, udržení a filtrace zrakového signálu pomocí reflexu „ruka-oko“ (praktický nácvik postupů)
9. Stimulace propiocepce (tělové schéma, základní osy těla, přímé propioceptivní stimulace) (praktický nácvik, Dr. Kučera)
10. Stimulace vestibulárního aparátu II. (praktický nácvik, Dr. Kučera)
 - balanční desky a primární reflexy, cviky propojené s technikami pracujícími s vyhasnutí některých perzistujících primárních reflexů
11. Vývojové poruchy řeči, PAS a poruchy učení z pohledu senzomotorické integrace (teorie, Dr. M. Kučera)
12. Čas a problémy s vnímáním času u těžkých vývojových poruch řeči, PAS a poruch učení (teorie, Dr. M. Kučera)
13. Procesní schéma, rehabilitace vnímání času v průběhu dne, rehabilitace vnímání času v průběhu týdne (praktický nácvik, Dr. M. Kučera)
14. Opakování - stimulace vestibulárního aparátu I., propiocepce (praktický nácvik, Dr. Kučera)

Blok 2 (odstup 6-8 týdnů od bloku 1)

1. Opakování stimulace vestibulárního aparátu I., propiocepce (praktický nácvik, Dr. Kučera)
2. Multidisciplinarita, dialog sítí, stanovení cílů (teorie, Mgr. Halíř)
3. Dialog sítí (praktický workshop, Mgr. Halíř)
4. Rozbor zkušeností účastníků s využitím praktických rehabilitačních postupů (vestibulární stimulace, propiocepce, čas) formou balintovské skupiny) (Dr. Kučera, Mgr. Halíř)
5. Opakování - stimulace vestibulárního aparátu II. – balanční desky a primární reflexy (cviky propojené s technikami pracujícími s vyhasnutí některých perzistujících primárních reflexů) (praktický nácvik, Dr. Kučera)
6. Stimulace zrakového vnímání (zachycení, udržení signálu, filtrace signálu) (teorie, Dr. Kučera)
7. Stimulace sluchového vnímání (zachycení, udržení signálu, filtrace signálu) (teorie, Dr. Kučera)

Blok 3 (odstup 6-8 týdnů od bloku 2)

1. Kontrola zvládnutí a pochopení stimulace vestibulární a propioceptivní (ohodnocení praktické dovednosti, Dr. Kučera)
2. Kontrola zvládnutí a pochopení stimulace vestibulární a propioceptivní (ohodnocení praktické dovednosti, Dr. Kučera)
3. Stimulace zrakového a sluchového vnímání (praktický nácvik, Dr. Kučera)
4. Rozbory přednesených kazuistik jednotlivých účastníků – indikace, sledované symptomy, rehabilitační postupy a jejich modifikace dle potřeb případu, efektivita – forma balintovské skupiny (Dr. Kučera)
5. Rozbory přednesených kazuistik jednotlivých účastníků – indikace, sledované symptomy, rehabilitační postupy a jejich modifikace dle potřeb případu, efektivita – forma balintovské skupiny (Dr. Kučera)
6. Rozbory přednesených kazuistik jednotlivých účastníků – indikace, sledované symptomy, rehabilitační postupy a jejich modifikace dle potřeb případu, efektivita – forma balintovské skupiny (Dr. Kučera)
7. Závěrečná debata, vyhodnocení akce (Dr. Kučera)

Forma:

Nácvikový kurz, který se skládá z teoretických přednášek a praktického nácviku.

Nácvik je nejprve pod vedením lektora/lektorů, následně opakování praktických dovedností provádí frekventanti mezi sebou (střídání rolí terapeuta a klienta), lektor má supervizní funkci.

Maximální počet účastníků a upřesnění cílové skupiny:

Minimálně 15, maximálně 20 účastníků v jednom vzdělávání, kurz je určen pedagogickým pracovníkům – speciálním pedagogům (především logopedům) a psychologům.

Plánové místo konání:

VOŠ, SŠ, ZŠ a MŠ, Štefánikova 549, Hradec Králové

Termín konání:

1. část: 9.11. – 10.11. 2023 /čtvrtek – pátek/
2. část: 8.12. 2023 /pátek/,
3. část: 12. 1. 2024 /pátek/

Jmenný přehled lektorů:

MUDr. Martin Kučera, II. atestace z oboru ORL, privátní lékař

Mgr. Martin Halíř, klinický psycholog

Odborný garant:

doc. PaedDr. Jiřina Klenková, Ph. D., vysokoškolský učitel, logoped, Katedra speciální pedagogiky, Pedagogická fakulta, Karlova univerzita Praha,

Materiální a technické zabezpečení:

1. Pomůcky k nácviku senzomotorické integrace – balanční kameny, balanční desky, rehabilitační programy DrMagZrak/Sluch/Zvuk, aj.
2. Dataprojektor, 2x reproduktory, notebooky k praktické práci s pc-programy na senzomotorickou integraci

Způsob vyhodnocení akce:

1. Praktické přezkoušení znalostí práce se stimulací posturální, vestibulární a propioceptivní
2. Demonstrace kazuistiky s použitím senzomotorické integrace u dítěte s poruchou komunikace/učení (5-7 minutová prezentace vlastní práce účastníka s klientem v jeho praxi frekventanta)

Kalkulace předpokládaných nákladů:

Účastnický poplatek za jednoho frekventanta za celý kurz činí 4 650,-Kč. V ceně jsou i výukové a didaktické materiály, které obdrží frekventanti přímo na vzdělávacím kurzu.

V případě potřeby se obraťte na následující kontakt:

Mgr. Lenka Kořínková, 603835777
e-mail: korinkova@alos.cz